

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering av
utsädespotatis;**

SJVFS 2001:25

Saknr U 72

Utkom från trycket
den 30 mars 2001
Omtryck

beslutade den 19 mars 2001

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 7, 11, 13, 22, 24 och 28 §§ utsädesförordningen (2000:1330) och 6 § förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. samt efter samråd med Statens utsädeskontroll, i fråga om verkets föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering av utsädespotatis

dels att rubriken till föreskrifterna och 1, 2, 29, 40 och 42 §§ samt bilagorna 1 och 6 skall ha följande lydelse,

dels att det i föreskrifterna skall införas en ny paragraf, 35 a §, samt närmast före 35 a § en ny rubrik av följande lydelse.

Författningen kommer därefter att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

**Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering
m.m. av utsädespotatis²**

¹Jfr rådets direktiv 66/403/EEG av den 14 juni 1966 om saluföring av utsädespotatis (EGT nr 125, 11.7.1966, s. 2320, Celex 31966L0403) senast ändrat genom kommissionens beslut 99/742/EG (EGT L 297, 18 november 1999 s. 39, Celex 31999D0742), rådets direktiv 69/464/EEG av den 8 december 1969 om bekämpning av potatiskräfta (EGT L 323, 24.12.1969, s.1, Celex 31969L0464) rådets direktiv 69/465/EEG av den 8 december 1969 om bekämpning av potatiscystnematod (EGT L 323, 24.12.1969, s. 3, Celex 31969L0465), kommissionens direktiv 92/105/EEG av den 3 december 1992 om en viss standardisering av växtpass för användning vid förflyttning av vissa växter, växtprodukter och andra föremål inom gemenskapen och om närmare bestämmelser om utfärdande av sådana växtpass samt villkor och närmare bestämmelser om ersättande av växtpass (EGT L 4, 8.01.1993 s. 22, Celex 31992L0105), rådets direktiv 93/85/EEG av den 4 oktober 1993 om bekämpning av ljus ringröta på potatis (EGT L 259, 18.10.1993, s. 1, Celex 31993L0085), kommissionens direktiv 93/17/EEG av den 30 mars 1993 om gemenskapsklasser för basutsädespotatis samt de villkor och beteckningar som skall gälla för dessa klasser (EGT L 106, 30.4.1993, s. 7, Celex 31993L0017) och rådets direktiv 2000/29/EEG av den 8 maj 2000 om skyddsåtgärder mot att skadegörare på växter eller växtprodukter förs in till gemenskapen och mot att de sprids inom gemenskapen (EGT L 169, 10.7.2000, s. 1, Celex 32000L0029).

² Senaste lydelse av författningens rubrik SJVFS 1997:5.

Grundläggande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser om certifiering av utsäde finns i utsädeslagen (1976:298) och i utsädesförordningen (2000:1330). Grundläggande bestämmelser om frihet från allvarliga växtskadegörare m.m. finns i växtskyddslagen (1972:318) och i förordningen (1995:681) om växtskydd m.m. (SJVFS 2001:25).

Definitioner

2 §³ De termer och begrepp som används i växtskyddslagen (1972:318), utsädeslagen (1976:298) och 13 kap. miljöbalken (1998:808) har samma betydelse i dessa föreskrifter.

I dessa föreskrifter avses med

utsädespotatis: vegetativt förökningsmaterial av *Solanum tuberosum* L. (potatis) som uppfyller fastställda krav på härstamning, kvalitet, produktionsbetingelser och sundhet,

kategori av utsädespotatis: stamutsäde, basutsäde och certifikatutsäde,

stamutsäde: kategori av utsädespotatis som är uppdraget från meristem och producerat enligt kraven i dessa föreskrifter eller annat utsäde som uppfyller motsvarande sundhets- och kvalitetskrav och som av Statens jordbruksverk godkänts som stamutsäde och som är

1. infört från annat land inom Europeiska unionen (EU), eller

2. infört från tredje land från vilket import av utsädespotatis är tillåten.

Stamutsäde är i huvudsak avsett som utgångsmaterial för produktion av basutsäde. För stamutsäde finns följande klasser:

- SS första knölgenerationen producerad i växthus eller odlingsrum efter meristemklon
- S1 första fältgenerationen
- S2 andra fältgenerationen
- S3 högst tredje fältgenerationen,

basutsäde: kategori av utsädespotatis som är grundat på stamutsäde eller basutsäde i klass SE1 eller SE2. Utsädet är i huvudsak avsett som utgångsmaterial för produktion av certifikatutsäde. För basutsäde finns följande klasser:

- SE1 högst fjärde fältgenerationen
- SE2 högst femte fältgenerationen
- E högst sjätte fältgenerationen,

certifikatutsäde: kategori av utsädespotatis som är grundat på stamutsäde eller basutsäde. Utsädet är avsett för produktion av annan potatis än utsädespotatis. För certifikatutsäde finns följande klass:

³ Senaste lydelse SJVFS 1997:5.

A högst sjunde fältgenerationen

Vid brist på certifierbar vara inom EU kan Jordbruksverket dessutom medge certifiering i den särskilda klassen U,

brukningsenhet: företag bestående av en eller flera registerfastigheter eller delar av sådana med gemensam användning av maskiner och annan utrustning för produktion av potatis,

gemenskapsklasser: basutsäde av klasser som uppfyller vissa högre ställda krav, vilka framgår av direktivet 93/17/EEG,

eget utsäde: utsäde från vid fältbesiktning godkänd odling till vilken utsädet härstammar från certifierat utsäde eller från eget stamutsäde. Utsädet skall ha odlats, lagrats och sorterats på egen eller arrenderad brukningsenhet samt vara avsett för odling på samma brukningsenhet,

meristem: tillväxtpunkt i skottspets med ett eller ett par bladanlag,

meristemplanta: planta uppväxande från meristem på sterilt substrat,

klonplantor: plantor uppväxande från en och samma meristemplanta,

meristemklon: samtliga sticklingar eller plantor, som genom vegetativ förökning härstammar från ett och samma meristem,

moderknöl: knöl från vilken meristem tas,

moderplanta: planta utvecklad från rörstickling och odlad i substrat fritt från sjukdomsalstrare,

rörstickling: på konstgjort substrat rotad stickling från meristemplanta,

skyddad zon: ett område inom EU som av Europeiska gemenskapen (EG) har erkänts antingen vara fritt från en viss växtskadegörare eller att skadegöraren är under effektiv bekämpning,

utsädesodling: odling baserad på certifierat utsäde eller på eget utsäde och som anmälts till fältbesiktning, samt

växtpass: officiell märkning, utformad enligt bilaga 6, som visar att föreskrivna sundhets- och kvalitetskrav vid förflyttning av växter inom EU är uppfyllda. (SJVFS 2001:25).

Registrering och godkännande

3 § Odlare eller företag som avser att odla och producera utsädespotatis skall vara registrerade och godkända av Statens utsädeskontroll. Godkännande kan ges till ägare eller driftsansvarig för sådant företag och kan avse odling av stam-, bas- eller certifikatutsäde samt lagring, sortering och förpackning av utsädespotatis.

Ansökan om registrering och godkännande skall vara Utsädeskontrollen tillhanda senast den 1 mars det år odling och produktion av utsädespotatis påbörjas. Till ansökan skall bifogas karta över brukningsenhetens hela åkerareal. Arealen för varje enskilt skifte skall anges i hektar och benämning på dessa skall framgå.

Uppgifter om ändrade bruknings- eller produktionsförhållanden eller andra uppgifter som ligger till grund för registrering och godkännande skall vara Utsädeskontrollen tillhanda senast den 1 mars det år odling och produktion planeras.

Godkännande gäller tills det återkallas. Godkännande kan återkallas om Utsädeskontrollen vid sin besiktning finner att kraven i denna föreskrift inte efterlevs.

Anmälan om fältodling

4 § Den som avser att påbörja produktionen av nytt stamutsäde skall skriftligen anmäla detta till Utsädeskontrollen senast den 1 juli det år första urval för stamutsädesproduktion skall ske.

5 § Planerad utsädesodling skall anmälas skriftligen till Utsädeskontrollen senast den 20 maj (i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län senast den 1 juni). I anmälan skall lämnas sådana uppgifter att samtliga på brukningsenheten förekommande potatisodlingar kan identifieras på ekonomisk karta samt andra uppgifter som Utsädeskontrollen kan behöva för kontroll och godkännande av odlingen.

Frihet från växtskadegörare

6 § Växtskadegörare som anges i bilaga 1 A får inte förekomma på brukningsenheten eller i utsädespartiet. Växtskadegörare som anges i bilaga 1 B får vid produktion av stam- eller basutsäde inte förekomma på brukningsenheten eller i utsädespartiet och vid produktion av certifikatutsäde, inte på det odlade skiftet eller i utsädespartiet. Växtskadegörare som anges i bilaga 1 C får inte förekomma på det odlade skiftet eller i utsädespartiet. (SJVFS 1997:5).

7 § Utsädespotatis får inte odlas på brukningsenhet

1. som är förklarad smittad av potatiskräfta, eller som är belägen inom riskområde för potatiskräfta; utsädesodling får påbörjas tidigast fem år efter det att smittförklaring upphävts, samt

2. där övriga växtskadegörare angivna i bilaga 1 konstaterats, om sanering inte genomförts enligt Jordbruksverkets anvisningar. (SJVFS 1997:5).

8 § Utsädespartier som planeras att certifieras i klasserna SE1 skall analyseras med avseende på latent förekomst av ljus ringröta innan certifiering medges. Provtagning skall ske genom Utsädeskontrollens försorg. Analysen skall utföras vid laboratorium som godkänts av Jordbruksverket enligt den metod som finns beskriven i bilaga 1 till direktiv 93/85/EEG. (SJVFS 1997:5).

9 § Skiften där utsädesodling planeras skall före varje odlingsäsong undersökas beträffande förekomst av potatiscystnematod. Provtagning och analys skall ske genom Utsädeskontrollens försorg.

I Västerbottens och Norrbottens län kan Utsädeskontrollen medge att nematodundersökning inte behöver göras. Undersökning skall dock alltid ske första gången ett skifte tas i anspråk för utsädesodling av potatis och inför första odlingsåret då utsädesodling planeras under två år av sex.

Provtagning bör ske senast hösten före planerad utsädesodling.

10 § Stam- eller basutsädesodling som skall certifieras får inte förläggas till brukningsenhet där potatiscystnematod påträffats vid undersökning genomförd i enlighet med 9 §.

Certifikatutsädesodling får inte förläggas till areal där potatiscystnematod påträffats vid undersökning genomförd i enlighet med 9 §.

För att kunna godkänna återupptagen utsädesproduktion då potatis - cystnematod påträffats, får under de 10 närmast dterföljande åren endast odlas växter, som inte är värdväxter för potatiscystnematoder, eller potatis av sort som är resistent mot den befintliga populationen. Därefter skall frihet från potatiscystnematod styrkas genom en särskild undersökning som skall omfatta 12 prov per hektar.

För produktion av stam- eller basutsäde gäller kraven i tredje stycket all areal som kan ingå i brukningsenhetens potatiscirkulation. För produktion av certifikatutsäde gäller kraven sådan areal som är avsedd för utsädesproduktion. (SJVFS 1997:5).

Utgångsmaterial

11 § Utgångsmaterialet för ny stamutsädesproduktion skall tas ut i fält från sorttypiska, friska plantor av högsta möjliga kvalitet. (SJVFS 1997:5).

12 § Stamutsädet skall förökas enligt de krav som anges i dessa föreskrifter. (SJVFS 1997:5).

13 § Bas- och certifikatutsädesodling skall grundas på

1. certifierat utsäde av som lägst närmast högre klass, eller
2. eget utsäde som godkänts vid fältbesiktning i som lägst närmast högre klass och i vilket latent förekomst av ljus ringröta ej kunnat påvisas vid undersökning i den omfattning som anges i 8 §. (SJVFS 1997:5).

Odling

14 § Olika kloner av stamutsäde skall vara åtskilda så att de inte vidrör varandra.

15 § Stamutsädesodling i klass S1 och S2 skall vara omgiven av minst 100 m skog eller 500 m öppen terräng (i Västerbotten och Norrbotten 100 m skog respektive 300 m öppen terräng) i förhållande till

- a. växthus,
- b. lagerhus för annan potatis än stamutsäde, eller
- c. annan odling av potatis som inte är utsädesodling planerad för lägst klass S3.

16 § Stamutsädesodling i klass S3 skall ha ett avstånd på minst 100 m till

- a. växthus,
- b. lagerhus för annan potatis än utsäde, eller

c. annan odling av potatis som inte är utsädesodling planerad för lägst klass SE.

17 § Basutsädesodling skall ha ett avstånd av minst 25 m till

- a. växthus,
- b. lagerhus för annan potatis än utsäde, eller
- c. annan odling av potatis som inte är utsädesodling grundad på stamutsäde eller basutsäde.

18 § Certifikatutsädesodling skall ligga minst 10 m från potatisodling som inte är utsädesodling.

19 § Utsäde av flera sorter får odlas på samma brukningsenhet. Utöver vad som anges i 15 - 18 §§ gäller att utsädesodlingar skall läggas ut åtskilda med minst 5 meters mellanrum.

På brukningsenheter med planerad odling av stam- eller basutsäde får inga andra potatisodlingar, utöver utsädesodlingar, förekomma.

På brukningsenheter med planerad odling av certifikatutsäde får potatisodling, som inte är utsädesodling, endast baseras på certifierat utsäde eller på eget utsäde som vid föregående års fältbesiktning godkänts i lägst klass A och som underökts avseende latent förekomst av ljus ringröta i den omfattning som anges i 8 §.

På en brukningsenhet får endast förekomma utsädesodling för planerad certifiering i olika klasser enligt följande

1. S1, S2 och S3,
2. S3, SE1 och SE2, eller
3. SE2, E och A. (*SJVFS 1997:5*).

20 § Odling av stamutsäde i klass S1 eller S2 får inte förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående fyra åren.

Odling av stamutsäde i klass S3 samt bas- och certifikatutsäde får inte förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående tre åren.

I Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län tillåts dock odling av bas- och certifikatutsäde under två år av sex. Om då potatis odlats på skiftet under något av de närmast föregående två åren skall denna odling ha godkänts i lägst samma klass vid fältbesiktning och varit av samma sort.

21 § Maskiner och redskap som används vid odling av utsädespotatis, skall före säsongens början vara noggrant rengjorda och desinficerade. De får användas i odling på annan brukningsenhet endast om odlingen är en utsädesodling av samma kategori och de därefter noggrant rengörs och desinficeras.

Maskiner och redskap som använts inom brukningsenheten vid odling som inte är en vid fältbesiktning godkänd utsädesodling av potatis, får användas vid odling av certifikatutsäde endast om de dessförinnan noggrant rengjorts och desinficerats.

Fältbesiktning

22 § Utsädesodling skall fältbesiktigas av Utsädeskontrollen. Detta gäller dock inte sådan stamutsädesodling som inte skall certifieras. Odlingen får inte vara så ogräsbemängd eller skadad av andra orsaker att bedömning av odlingens kvalitet omöjliggörs. Blastdödning får inte företas innan fältbesiktningen har slutförts. (SJVFS 1997:5).

23 § Vid fältbesiktning av stamutsädesodling får denna godkännas endast om den är sorttypisk, sortren samt fri från virussjukdomar och stjälkbakterios. Odlingen kasseras som stamutsäde om beståndet utan godtagbar anledning är luckigt eller om den rensats på grund av stjälkbakterios. (SJVFS 1997:5).

24 § Vid fältbesiktning av bas- och certifikatutsädesodling får plantor av främmande sort samt sjuka plantor rensas bort före besiktningen. Detta skall ske så tidigt som möjligt genom uppgrävning. Såväl blast som knölar skall uppsamlas och bortföras från odlingen. Orsak till och omfattning av bortrensningen skall finnas dokumenterad vid fältbesiktningstillfället.

Vid fältbesiktning skall undersökas och protokollföras förekomst av plantor av främmande sort och avvikande typ samt plantor med symptom på bladruillsjuka, krussjuka eller stjälkbakterios. Förekomsten anges i antalsprocent. Kraven för godkännande framgår av bilaga 2. Övriga symptom av patologisk eller fysiologisk karaktär noteras.

Virustest

25 § Innan certifiering får ske skall utsädet undersökas i särskild virustest. Om produktionen skett i Västerbottens eller Norrbottens län, fordras dock inte virustest för certifiering av

1. sorter förtecknade i bilaga 3 A,
2. stamutsäde som producerats och skall odlas vidare inom samma kontraktbundna utsädesproduktion,
3. stamutsäde som är avsett för egen produktion, eller
4. kontraktbunden produktion av basutsäde av klasserna SE1 och SE2 då utsädet återtas av den odlare som producerat utsädet.

Analys skall utföras av Utsädeskontrollen. Undersökningen skall omfatta

1. för stamutsäde och basutsäde klasserna SE1 och SE2 minst 300 knölar per 5 hektar odling,
2. för basutsäde klass E minst 200 knölar per 5 hektar odling, och
3. för certifikatutsäde minst 100 knölar per 10 hektar odling.

Krav för godkännande framgår av bilaga 2. Minst 80 % av knölarerna i ett prov skall ha givit upphov till plantor som är bedömbara. I annat fall skall nytt prov tas ut och testas.

Om Jordbruksverket bedömer att virusspridningen varit obetydlig kan verket i det särskilda fallet besluta att virustest inte behöver göras. (SJVFS 1997:5).

Lagring

26 § Lager- och sorteringslokaler samt därtill hörande lagrings- och sorteringsanordningar som används för utsädespotatis skall vara godkända av Utsädeskontrollen. De skall inför varje säsong och senast till fältbesiktningen vara noggrant rengjorda och desinficerade. Rengöring och desinficering skall utföras enligt anvisningar från Jordbruksverket.

27 § Skörden från en godkänd utsädesodling skall lagras och sorteras hos odlaren, vid kontraktsodling alternativt hos uppdragsgivaren.

Lagerlokaler, lådor och utrustning får endast utnyttjas gemensamt för skörd från odling som vid fältbesiktning godkänts i olika klasser enligt följande:

1. klasserna S1, S2 och S3,
2. klasserna S3, SE1 och SE2, eller
3. klasserna SE2, E och A.

Skörd från utsädesodling som vid fältbesiktning kasserats av annan orsak än förekomst av stjälbakterios eller potatiscystnematod får dock lagras och hanteras enligt andra stycket.

Lagras olika utsädespartier i samma lokal, skall de förvaras åtskilda. Varje parti skall vara märkt med årets fältbesiktningsnummer och i förekommande fall klonnummer. Vid lagring hos uppdragsgivaren skall märkning ske innan utsädet lämnar odlarens brukningsenhet. (SJVFS 1997:5).

28 § Utrustning som används för lagring och sortering av utsädespotatis, skall före säsongens början vara noggrant rengjord och desinficerad.

Utrustning som använts för lagring och sortering av certifikatutsäde får under samma säsong

- a. inte användas för iordningställande av stamutsäde,
- b. användas för iordningställande av basutsäde endast om den dessförinnan noggrant rengjorts och desinficerats.

Utrustning som använts för annan potatis än skörd från vid fältbesiktning godkänd utsädesodling får under samma säsong

- a. inte användas för iordningställande av stam- eller basutsäde,
- b. användas för iordningsställande av certifikatutsäde endast om den dessförinnan noggrant rengjorts och desinficerats. Utrustningen får dock endast användas inom brukningsenheten.

Knölkvalitetskontroll

29 §⁴ Utsädespotatis skall för att få saluföras ha en sådan storlek att de inte kan passera genom ett såll med kvadratiska maskor med sidan 25 mm. För potatisknölar som är för stora för att passera ett såll med kvadratiska maskor med sidan 35 mm skall gränserna för största och minsta storlek uttryckas i intervall av 5 mm.

⁴ Senaste lydelse SJVFS 1997:5.

Skilnaden mellan övre och nedre gräns i en storlekssortering får inte överstiga 25 mm.

Kraven på storlekssortering gäller inte klasserna SS, S1 och S2. (SJVFS 2001:25).

30 § Utsädespartiet får inte vara frostskadat eller fuktigt. Misstänks ett utsädesparti vara frostskadat eller föreligger risk för kraftiga angrepp av Phoma- eller Fusariumröta i partiet, får Utsädeskontrollen uppskjuta certifieringen i högst två veckor.

31 § *har upphävts genom (SJVFS 1997:5).*

32 § Utsädespotatis får inte certifieras om den behandlats med gro-
ningshämmande medel.

33 § Vid certifieringen skall utsädespartiet uppfylla de kvalitetskrav i övrigt som anges i bilaga 4. För sorter som anges i bilaga 3 B gäller dock att andelen knölar med symptom av rostringar får vara högst 20 viktprocent. Överensstämmelse med dessa krav skall kontrolleras av Utsädeskontrollen.

Om Utsädeskontrollen vid sin besiktning misstänker att kraven inte uppfylls, skall kontrollanalys genomföras. Vid kontrollanalys undersöks för klass S, SE och E 200 knölar per 5 000 kg och för klass A 200 knölar per 10 000 kg.

Partier som vid sådan kontrollanalys inte uppfyller de krav som anges i bilaga 4 får omsorteras och därefter återigen genomgå kontroll av Utsädeskontrollen. Partier som kasserats p.g.a. rötor eller partier som av andra orsaker inte är lämpliga som utsäde får inte omsorteras. (SJVFS 1997:5).

Förslutning och märkning

34 § Vid certifieringen skall utsädet vara förpackat i emballage som godkänts av Utsädeskontrollen. Säckar, storsäckar och kartonger skall vara nya. Begagnade lådor och lastpallar samt transportmedel skall vara noggrant rengjorda och desinficerade.

Förpackningar av certifierad utsädespotatis skall vara förslutna. De skall vara förslutna på sådant sätt att de inte kan öppnas utan åverkan på förslutningen. Förpackningar med certifierad utsädespotatis får endast återförslutas under överinseende av Utsädeskontrollen.

Utän hinder av andra stycket får certifierad utsädespotatis som är avsedd för odlare inom kontraktbunden produktion förvaras i förpackningar som inte är förslutna.

35 § Förpackningar av certifierad utsädespotatis skall vara märkta med växtpass, som skall innehålla text som framgår av bilaga 6. Texten skall vara tydligt läsbar, utan rättningar och med outplånlig skrift.

Vid förslutning med plomb skall märkningen fästas under plomben. I annat fall placeras den direkt på emballaget på sådant sätt att den inte kan avlägsnas utan åverkan på underlaget eller märkningen. Efter Utsä-

deskontrollens medgivande får märkningen ersättas med tryck direkt på förpackningen.

Särskilda krav för utsäde av genetiskt modifierade sorter

35 a § Utöver kraven i dessa föreskrifter får utsädespotatis som är av en sort som är genetiskt modifierad, endast saluföras om tillstånd finns enligt 13 kap. 12 § miljöbalken (1998:808) eller enligt 6 § förordningen (1994:901) om genetiskt modifierade organismer.

Att sorten är genetiskt modifierad skall framgå av märkningen på förpackningen enligt kraven i bilaga 6, samt av alla dokument, officiella eller andra, som fästs på, eller åtföljer utsädespartiet. Uppgift om att en sort är genetiskt modifierad skall även framgå av försäljningskataloger och annan information där sorten omnämns. (*SJVFS 2001:25*).

Särskilda krav för certifiering av basutsäde i gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3

36 § För certifiering av basutsäde i gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3 gäller utöver de krav som i övrigt framgår av denna författning att

1. odlingen, samt den odling från vilken odlingen direkt härstammar, inte får förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående tre åren,

2. odlingen, samt den odling från vilken odlingen direkt härstammar, skall fältbesiktigas av Utsädeskontrollen två gånger, och

3. odlingen skall härstamma direkt från en odling som uppfyller de krav som anges i bilaga 5A. Odlingen i sig skall uppfylla de krav som anges i bilaga 5B. Vid tveksamhet skall fältbesiktningresultatet kompletteras med laborietestning av blad enligt lämplig metod.

Särskilda krav för odling av stamutsäde i laboratorium och växthus eller odlingsrum

37 § Den som avser att producera stamutsäde skall ha tillgång till växtpatologisk expertis samt produktions- och lagringslokal som godkänts av Jordbruksverket.

38 § Vid allt laboratoriearbete och vid odling av meristemplantor, röstickingar och moderplantor skall erforderlig försiktighet och största möjliga hygien iaktas för att undvika infektion av växtmaterialet. En kultur som visar sig vara förorenad av svamp eller bakterier skall kasseras.

Endast personer, som arbetar med produktion eller kontroll av stamutsäde skall ha tillträde till laboratorium, odlingsrum eller växthus som används för stamutsädesproduktion.

Meristem, meristemkloner och moderplantor skall lätt kunna identifieras. De skall därför numreras och hållas väl åtskilda under hela odlingen.

39 § Den som producerar stamutsäde skall för varje uppdragning föra fortlöpande noteringar beträffande skärning av meristem, odling av meristemplantor och rörsticklingar, kylförvaring av rörsticklingar och odling av moderplantor. Uppgifter om tidpunkten för genomförande av respektive arbetsmoment, antalet meristem och plantor samt eventuell kassationsorsak och omfattning skall kunna redovisas till Utsädeskontrollen.

40 §⁵ Rörsticklingar från varje meristemklon, som skall användas för produktion av stamutsäde, skall vara fria från bladrollvirus, PVA, PVM, PVS, PVX, PVY, TSWV, tobaksrattelvirus, potatismopptoppvirus och spindle tuber viroid, *Erwinia carotovora* ssp. *artroseptica*, *Erwinia carotovora* ssp. *carotovora*, *Erwinia chrysanthemi*, *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* och *Ralstonia solanacearum* och andra växtpatogena virus samt bakterie- och svampsjukdomar. Dessutom skall moderknölen vara fri från *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* och *Ralstonia solanacearum*.

Undersökningen skall utföras av laboratorium som Jordbruksverket godkänner. (SJVFS 2001:25).

41 § Meristemplantor skall lagras och hanteras på sätt som hindrar återinfektion av skadegörare. De får användas för upprepad produktion av stamutsäde.

Meristemplantorna sticklingförokas klonvis. Rörsticklingar överförs till odlingssubstrat, som är fritt från sjukdomsalstrare, för produktion av moderplantor i växthus eller odlingsrum. Från moderplantorna får en knölgeneration, SS, produceras. Alternativt kan rörsticklingar planteras i fält för produktion av S1. (SJVFS 1997:5).

Införsel av utsädespotatis

42 § Införsel av utsädespotatis från land utanför EU skall skriftligen anmälas till Utsädeskontrollen senast en vecka efter införseln. Kravet på anmälan gäller vid införsel av mer än 2 kg utsädespotatis. Anmälan skall innehålla uppgifter om

1. importör,
2. produktionsland och kontrollerande myndighet,
3. avsändarland,
4. sort,
5. kvantitet,
6. referensnummer, samt
7. kategori och eventuell certifieringsklass.

För utsäde infört från annat land inom EU och som skall användas för vidare uppförökning i det svenska certifieringssystemet gäller att partiet skall vara märkt enligt EG:s krav för märkning av utsädespotatis. Klassificering i det svenska certifieringssystemet görs av Utsädeskontrollen i samråd med Jordbruksverket. (SJVFS 2001:25).

⁵ Senaste lydelse SJVFS 1997:5.

Övriga bestämmelser

43 § Nematodundersökning, fältbesiktning och virustest av sådant certifikatutsäde som ett företag tillhandahåller sina avtalsbundna odlare får, utan hinder av vad som föreskrivs i 9, 22 och 25 §§, utföras av person som av Utsädeskontrollen auktoriserats för detta ändamål.

Undersökningar enligt första stycket får endast utföras inom företag som bedriver handel med matpotatis eller med förädlad vara där potatis utgör råvaran.

Fältbesiktning av stamutsädesodling från vilken hela skörden levereras till företagets avtalsbundna odlare får, utan hinder av vad som föreskrivits i 22 §, utföras av person som av Utsädeskontrollen auktoriserats för detta ändamål.

Resultaten från undersökningar enligt första och tredje stycket skall omgående tillställas Utsädeskontrollen och skall kontrolleras genom stickprov i den omfattning Utsädeskontrollen beslutar. (SJVFS 1997:5).

44 § Resultaten av fältbesiktning och knölkvalitetskontroll skall lämnas skriftligen till uppdragsgivaren vid förrättningstillfället.

45 § Vid brist på utsäde eller om särskilda skäl annars föreligger, kan Jordbruksverket medge undantag från de krav som angivits i denna författning, såvida detta inte påverkar kvaliteten vid fortsatt uppförökning och det inte strider mot EG:s bestämmelser.

46 § Ytterligare bestämmelser om krav på märkning med växtpass, vid förflyttning inom EU av utsädespotatis som inte certifieras, samt krav på förvaring av växtpass finns i Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare.

Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

1. Denna författning⁶ träder ikraft den 1 juli 1995, då Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1992:29) om utsädespotatis skall upphöra att gälla.

2. Krav på samodling enligt 19 § fjärde stycket 3 och krav på lagring enligt 27 § andra stycket 3 skall tillämpas från och med certifieringen av 1996 års skörd.

3. Krav på analys av ljus ringröta enligt 8 §, krav på högsta andel knölar med symptom av rostringar för sorter som anges i bilaga 3 B och krav på märkning enligt bilaga 6 skall tillämpas från och med certifieringen av 1997 års skörd.

4. För meristemklon som testats före 1 juli 1995 avseende frihet från de växtskadegörare som anges i 40 § skall bestämmelser enligt Statens

⁶ SJVFS 1995:90.

jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1992:29) om utsädespotatis tillämpas.
(*SJVFS 1997:5*).

Denna föfattning⁷ träder i kraft den 29 januari 1997.

Denna föfattning⁸ träder i kraft den 1 april 2001.

MATS PERSSON

Karin Nordin
(Växtinspektionen)

⁷ SJVFS 1997:5

⁸ SJVFS 2001:25.

Bilaga 1⁹

Växtskadegörare

A.

Clavibacter michiganensis (Smith) Davis
et al. ssp sepedonicus (Spieckermann et
Kotthoff) Davis *et al.*

Ljus ringröta

Ralstonia solanacearum
(Smith.) Yabuuchi *et al.*

Mörk ringröta

Synchytrium endobioticum (Schilbersky)
Percival

Potatiskräfta

Ditylenchus destructor Thorne

Potatisrötnematod

Meloidogyne chitwoodi
Golden, O'Bannon, Santo & Finley

Rotgallnematod

Leptinotarsa decemlineata Say

Koloradoskalbagge

Beet necrotic yellow vein virus

Rhizomania

Tomato spotted wilt virus

Bronsfläckvirus

B.

Globodera pallida (Stone) Behrens

Vit potatiscystnematod

Globodera rostochiensis (Wollenweber)
Behrens

Gul potatiscystnematod

C.

Ditylenchus destructor Thorne
(SJVFS 2001:25).

Potatisrötnematod

⁹ Senaste lydelse SJVFS 1997:5.

Fältbesiktning och virustest

Fältbesiktning

Högsta tillåtna andel plantor med fel, angivet i procent, i respektive klass

Fel	Klass	S	SE1/SE2	E	A
Främmande sort och avvikande typ		0	0,05	0,05	0,1
Bladrull- och krussjuka		0*	0,2	0,7	10
Stjälkbakterios		0	0,1	0,5	1

Virustest

Högsta tillåtna andel knölar med virus, angivet i procent, i respektive klass

Virus	Klass	S	SE1/SE2	E	A
Y, A och bladrull**		0,0	0,4	1	10
X		0***		--- Undersöks inte ---	
S och M (SJVFS 1997:5).		0,3 ***		--- Undersöks inte ---	

* Kravet gäller frihet från alla synliga symptom av virusjukdomar.

** Förekomst av bladrullvirus undersöks endast om misstanke om smitta föreligger.

*** Undersöks endast i sorter som är dokumenterat mottagliga för dessa virus.

Bilaga 3

A.

Potatissorter som är motståndskraftiga mot potatisvirus Y

Annika
Bellona
Elin
Frieslander
Maria
Maris Bard
Matilda
Meva
Minerva
Ovatio
Provita
Saturna
Sava
Saxon
Timate

B.

Potatisorter som är starkt mottagliga för rostringar

Dianella
Elles
Prevalent
Producent
(*SJVFS 1997:5*)

Kvalitetskrav vid certifiering (viktprocent, högst):

Kvalitetsfel

1	Blöta och torra rötter.....	0,5
	varav blöta rötter och brunröta	0,1
2	Djupa växtsprickor och starkt missformade, mekaniska och fysiologiska skador djupare än 5 mm	3
3	Vanlig skorv på mer än 1/3 av ytan.....	5
	Total tolerans punkterna 1 - 3	6
4	Rostringar.....	2
5	Lackskorv, blåsskorv, pulverskorv mer än 1/10 av ytan.....	3
	varav pulverskorv	1
6	Stora knölar (större än den övre gränsen).....	3
7	Små knölar (mindre än den nedre gränsen).....	3
8	Jord och andra främmande ämnen.....	1
	(<i>SJVFS 1997:5</i>).	

Särskilda krav för gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3**A. Krav på den odling från vilket utsädespartiet skall härstamma**

Högsta tillåtna andel plantor med fel, angivet i procent, i respektive klass

Fel	Klass	EG 1	EG 2	EG 3
Synliga virussymptom vid fältbesiktning eller vid efterföljande virustest		0,1	0,1	0,1
Stjälkbakterios		0	0,25	0,25

B. Krav på odling som skall certifieras i gemenskapsklasserna EG1, EG2 och EG3

Högsta tillåtna andel plantor med fel, angivet i procent, i respektive klass

Fel	Klass	EG 1	EG 2	EG 3
Synliga virussymptom vid fältbesiktning eller vid efterföljande virustest		0,5	0,5	1
Stjälkbakterios		0	0,5	1

Märkningskrav**Text som skall finnas på ett växtpass:**

- a) "1. EG-växtpass"
- b) "2. Sverige"
- c) "3. Statens Utsädeskontroll"
- d) "4. Odlarens registreringsnummer:....."
- e) "5. Certifieringsnummer:....."
- f) "6. Utsädespotatis. *Solanum tuberosum*."
- g) "7. Nettovikt:.....kg"
- h)* "8. ZP, godkänt till skyddad zon:....."
- i) "EG:s regler och normer"
- j) "Månad och år för certifiering:....."
- k) "Sort:.....". För en genetiskt modifierad sort anges även texten "(genetiskt modifierad)".
- l) "Kategori och klass:....."
- m) "Storlek:....."
- n) "Kemisk behandling:....."

Växtpassets utformning

A.			Färg:
	Klass	S	vitt med violett band
	"	SE/E	vitt
	"	A	blått
	"	U	brun

B. Storlek:

Minsta storlek för förpackningar med en vikt av 25 kg eller större: 110 millimeter x 67 millimeter. (SJVFS 2001:25).

¹⁰ Senaste lydelse SJVFS 1997:5.

* Om partiet är godkänt för förflyttning inom eller till en skyddad zon skall namnet på den skyddade zonen anges efter koden ZP.